

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА**

Јул 2020.

Београд, август 2020.

Садржај:

Уводна напомена.....	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	4
Инфлациона очекивања синдиката	5
Инфлациона очекивања становништва.....	6
Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Испос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора наставила су да се крећу близу нивоа од 2,0% и, према резултатима анкете агенције Ипсос, у јулу су износила 1,85%. Након три месеца у којима су бележила пад, очекивања представника привреде у погледу инфлације за годину дана унапред у јулу су порасла на 1,5%, чиме су се вратила у границе циља. Јулска анкета бележи и нешто већа краткорочна инфлациона очекивања синдиката (2,8%, наспрам 2,5% у јуну), као и становништва (7,0%, наспрам 5,0% у јуну).

Када је реч о средњорочним очекивањима, представници привреде за јул 2022. године очекују инфлацију од 2,2%, док су очекивања финансијског сектора нешто нижа и износе 1,5%. Представници синдиката за две године унапред очекују инфлацију на нивоу од 3,0%, а становништво на нивоу од 5,0%.

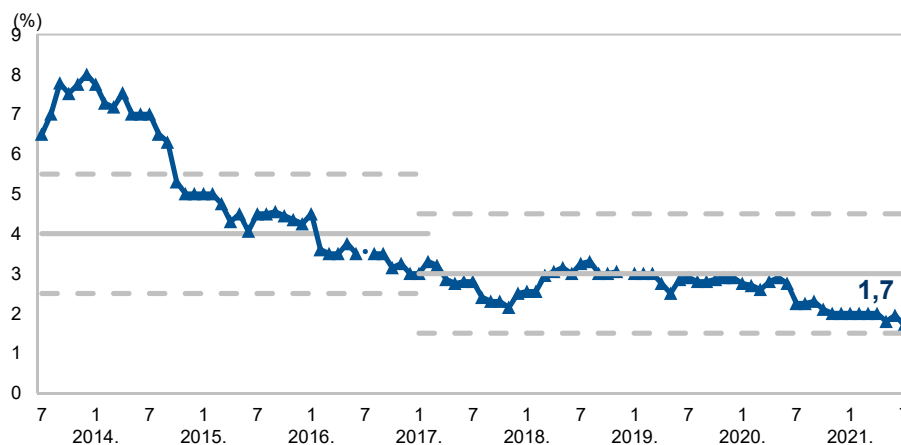
Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора у јулу незнатно су нижа него у претходној анкети и износе 1,85% (јун: 2,0%). Према резултатима августовске анкете агенције Блумберг, финансијски сектор за годину дана унапред очекује инфлацију од 2,0%, што је више од очекивања у претходној анкети (1,7%) и једнако актуелном нивоу инфлације.

Вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора¹ снижена је на 1,7% (јун: 1,95%).

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора остала су непромењена – за јул 2022. године финансијски сектор очекује инфлацију на нивоу од 2,2%. Од увођења овог питања у анкету (март 2014. године), средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора крећу се у границама циља.

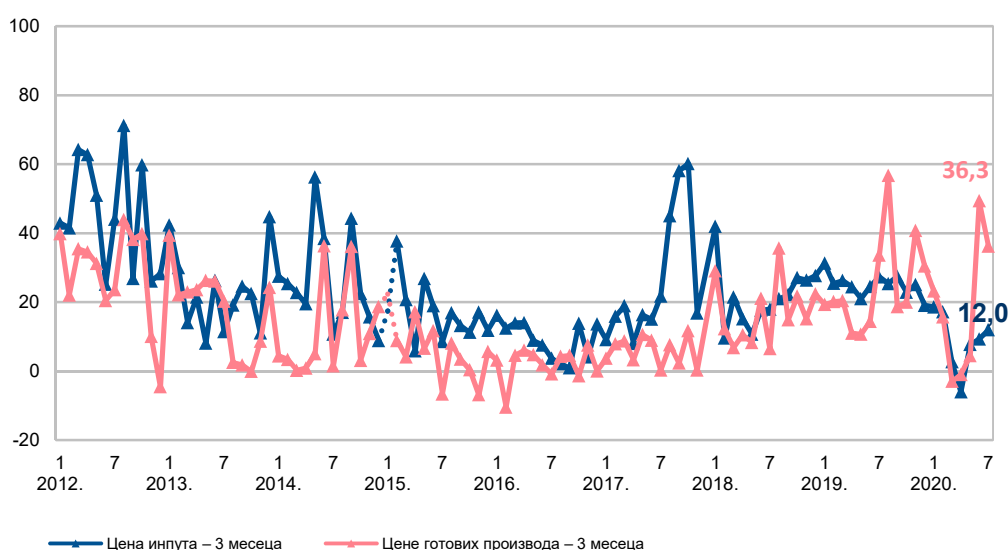
Инфлациона очекивања привреде

Инфлациона очекивања представника привреде за годину дана унапред у јулу су повећана на 1,5%, с минималних 1,0%, колико су износила у јуну. Од почетка године средњорочна инфлациона очекивања била су стабилна на нивоу од 2,0%, да би се у јулу спустила на 1,5%, чиме су се изједначила с краткорочним очекивањима.

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета агенција Ипсос и Блумберг. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

У јулској анкети бележи се нижи нето проценат привредника који очекује побољшање пословних услова у наредних дванаест месеци, при чему је и даље већи број привредника који очекују побољшање од оних који очекују погоршање пословних услова. Када је реч о очекивањима привредника у погледу осталих сегмената пословања, не бележе се битније измене у односу на претходну анкету, тако да су задржани оптимистични ставови у погледу кретања производње/промета, инвестиција и запослености.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

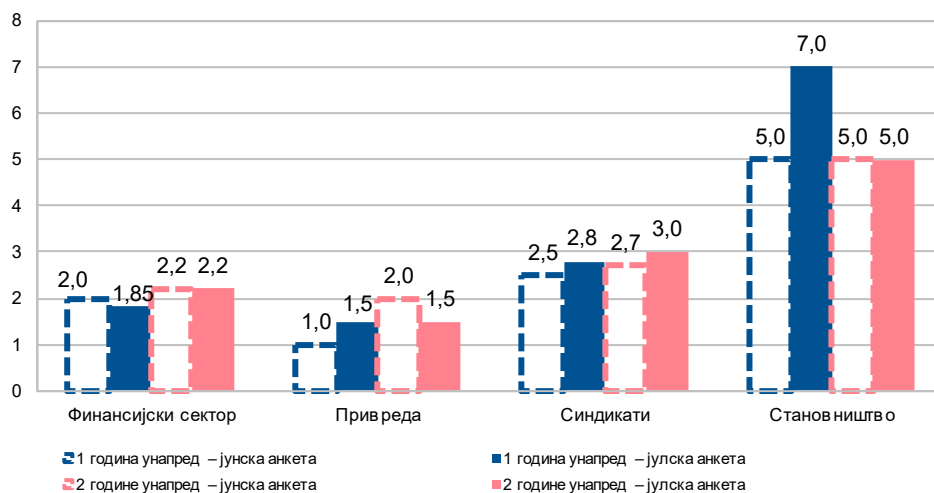
* Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Нинамедија/Ипсос.

Око три четвртине привредника не очекује промене када су у питању цене инпута у наредна три месеца. Истовремено, око 40% анкетираних представника привреде очекује раст цена сопствених производа/услуга у наредна три месеца.

Инфлациона очекивања синдиката

Према резултатима јулске анкете, инфлациона очекивања за годину дана унапред представника синдиката наставила су с благим порастом и износе 2,8% (јун: 2,5%). Средњорочна инфлациона очекивања вратила су се на ниво од 3,0% (јун: 2,7%).

Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну и две године унапред

Извор: Ипсос.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва

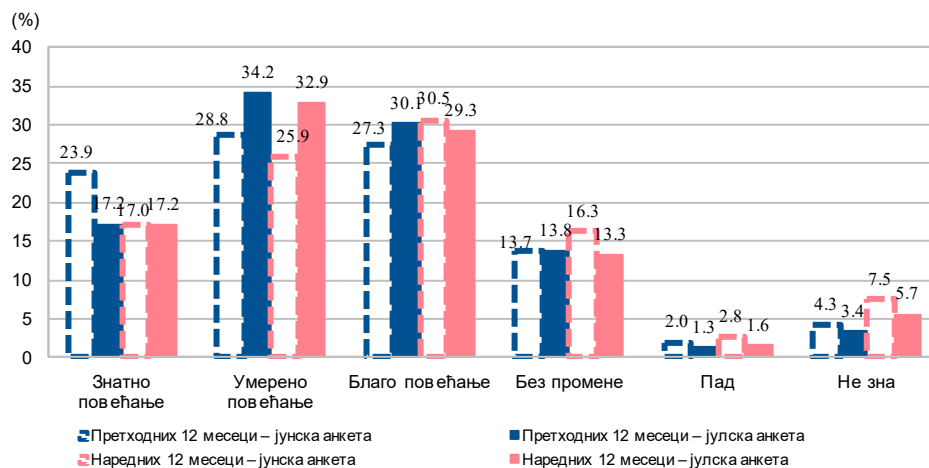
Резултати јулске анкете агенције Ипсос показују да су краткорочна инфлациона очекивања становништва порасла на 7,0%, док су средњорочна остала стабилна на нивоу од 5,0%.

У односу на претходну анкету порастао је нето проценат испитаника када су у питању очекивана поскупљења прехранбених производа, месечних рачуна, као и цена горива, што је у складу с квантитативно израженим растом инфлационих очекивања.

Ипак, и даље највећи део испитаника (62%) сматра да ће се цене у наредној години дана умерено или благо повећати.

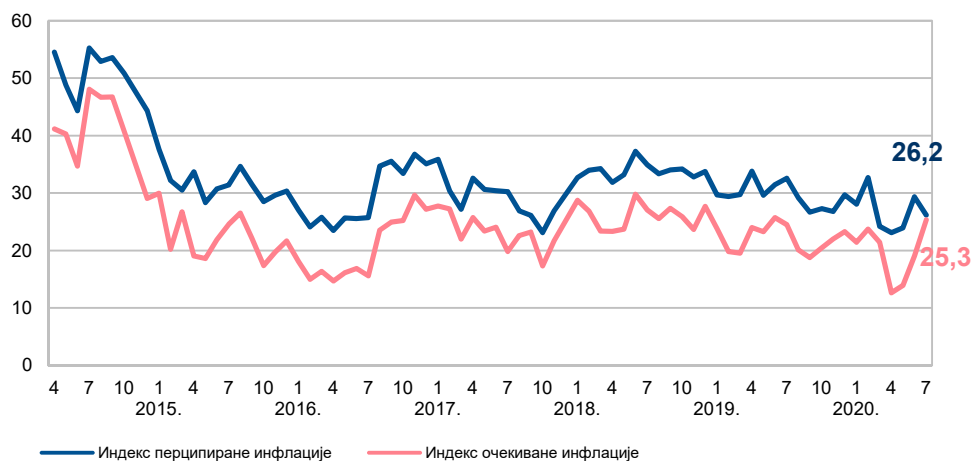
Удео испитаника који сматра да ће се цене знатно повећати у наредној години дана у јулу износио је 17,2%, што је готово непромењено у односу на јун.

Такво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Ипсос.

Становништво очекује и да ће инфлација у наредних дванаест месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних дванаест месеци не очекује да ће се то наставити у наредних дванаест месеци.²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва (у индексним поенима)

Извор: Ипсос и прерачун НБС.

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf).